

Kliniske Retningslinjer

DMCG-PAL

**Birgit Villadsen, ledende oversygeplejerske
Palliativ Medicinsk Afdeling, Bispebjerg Hospital**

Arbejdsgrupperne

I alt ca. 74 personer, fordelt på:

- » 1 præst
- » 1 psykolog
- » 8 fysioterapeuter
- » 17 læger
- » 47 sygeplejersker

Arbejdssted	2010	2011
Hospice Søholm		1
Hospice Sjælland	1	2
Svanevig Hospice		1
Anker Fjord Hospice	3	3
Hospice Vendsyssel	1	1
Skt. Lukas Hospice	2	1
Hospice Sydvestjylland	1	1
Hospice Djursland	1	1
Diakonissestiftelsens Hospice		1
Hospicegården Filadelfia		1
Arresødal Hospice	2	1
Hospice Limfjorden	1	3
Skt. Maria Hospice	2	3
Hospice Sønderjylland	5	
Kamillianer Gårdens Hospice	1	
Palliativt team, Holstebro	1	
Palliativt team, Sygehus Sønderjylland		1

Arbejdssted	2010	2011
Palliativ Afdeling, Bispebjerg Hospital	4	2
Palliativt team, Århus	4	2
Palliativt team, Vejle		1
Palliativt team, Herning		1
Smerteklinikken, Køge	2	
Palliativt team, Fyn	1	
Palliativt team, Esbjerg	1	
Palliativt team, Region Sjælland	2	
Sygeplejeskolen, Århus	1	
PAVI		1
Holbæk Sygehus	2	
Odense Universitets Hospital	1	
Hæmatologisk afdeling, Ålborg	1	
Holbæk Sygehus		1
Onkologisk afdeling, Roskilde Sygehus	1	
Hillerød Sygehus		1
Urologisk afdeling, Rigshospitalet		1

Koordinationsgruppen

Kliniske retningslinjer

Hvem:

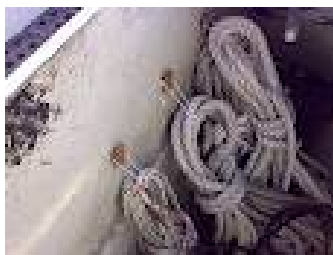
- Fysioterapeut Anne Marie Salomonsen, Palliativt Team i Århus
- Overlæge Svend Ottesen, Onkologisk Afdeling, Roskilde Sygehus
- Overlæge Lars Clausen, Palliativ Afdeling, Herlev Hospital
- Overlæge Birte Hedal, Palliativt team, Region Sjælland
- Klinisk oversygeplejerske Marianne Spile, Palliativ Afdeling, Bispebjerg Hospital
- Udviklingssygeplejerske Kirsten Justesen, Kamellianer Gårdens Hospice
- Hospicechef Herdis Hansen, Anker Fjord Hospice
- Hospicechef Ulla Jessen, Hospice i Sydvestjylland, Esbjerg (til februar 2012)
- Hospicechef Kirsten Kopp, (næstformand), Sankt Maria Hospice
- Ledende oversygeplejerske Birgit Villadsen (formand), Palliativ Afdeling, Bispebjerg Hospital

Koordinationsgruppen

Kliniske retningslinjer

Opgaver – mange men nogle af de vigtigste:

- Udvikler arbejdsmetoden
- Tovholder for arbejdsgrupperne
- Vurderer kliniske retningslinjer inden de sendes til Center for Kliniske Retningslinjer

DMCG-PAL's sekretariat

50% tid sammen med Uddannelsesudvalget og formandsskabet:

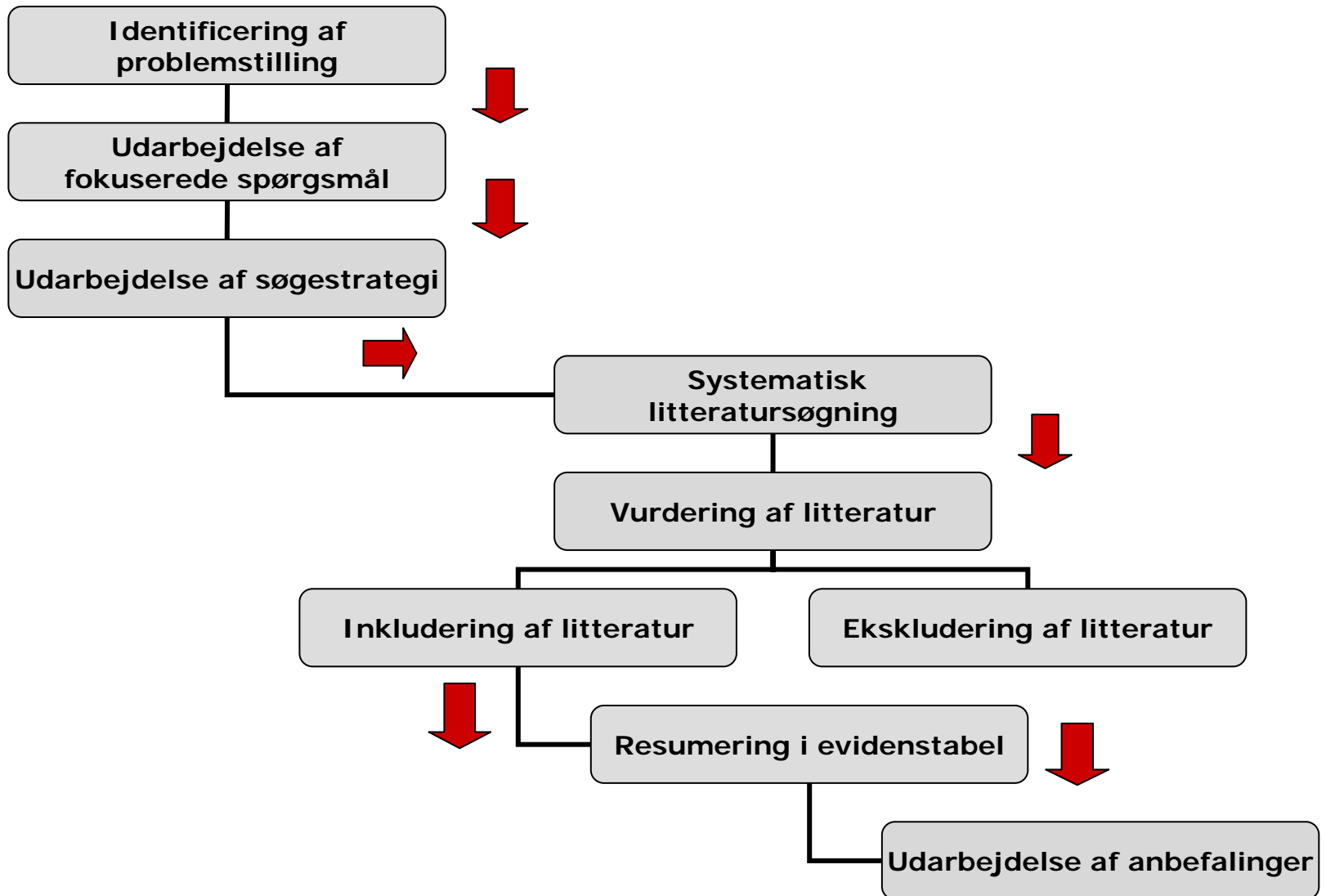
- » Litteratursøger og finder artikler frem
- » Besvarer en række metodespørgsmål
- » Deltager i arbejdsgruppemøder ved ønske herom
- » Deltager i undervisning af arbejdsgrupperne
- » Deltager i gennemgang af udkast til kliniske retningslinjer
- » Deltager i koordinationsgruppemøder
- » Ajourfører hjemmeside
- » Ad hoc opgaver løftes med et smil

PAVI

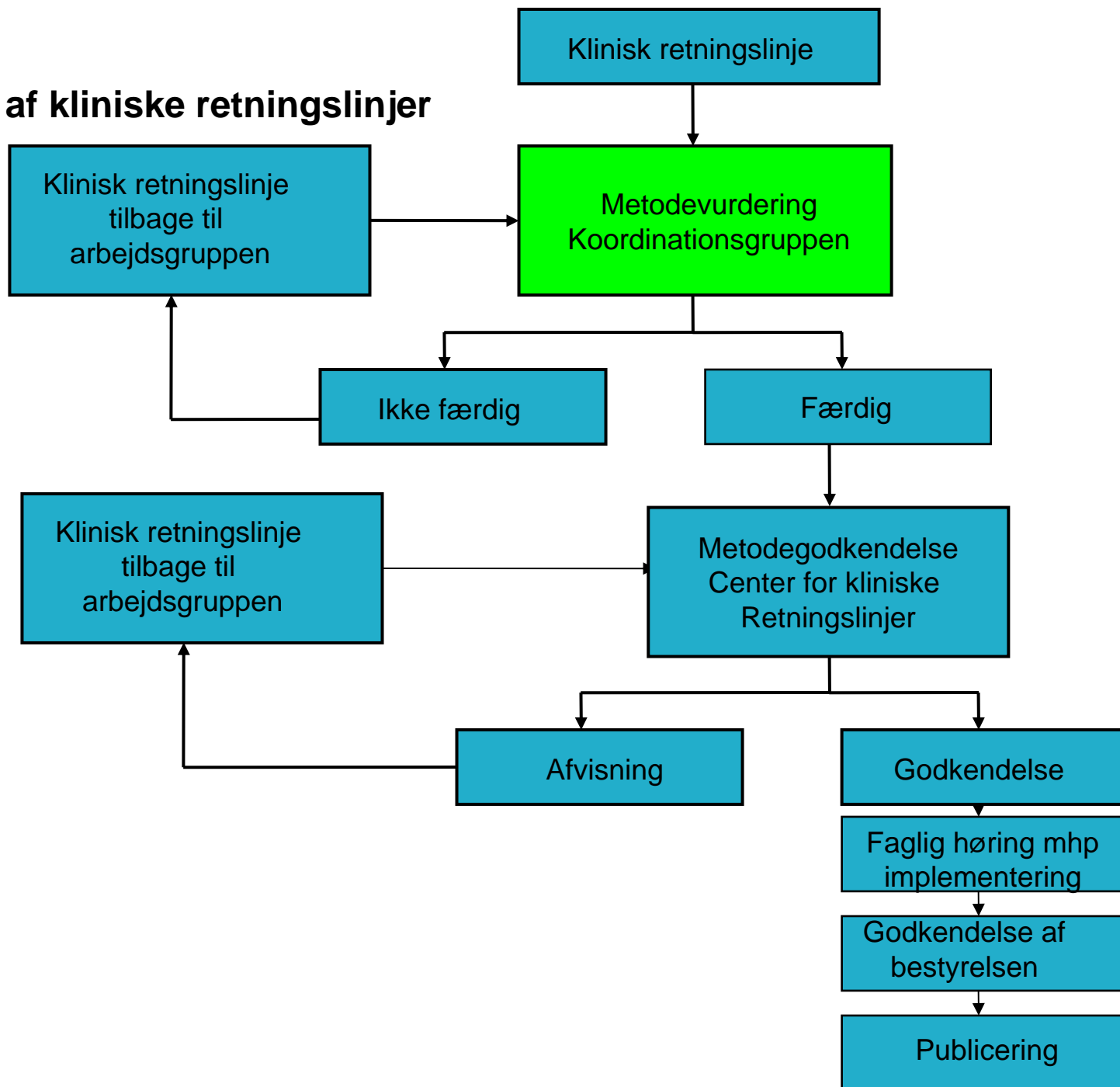
Stiller bibliotekar til rådighed
5 timer pr. uge til hjælp til
litteratursøgning

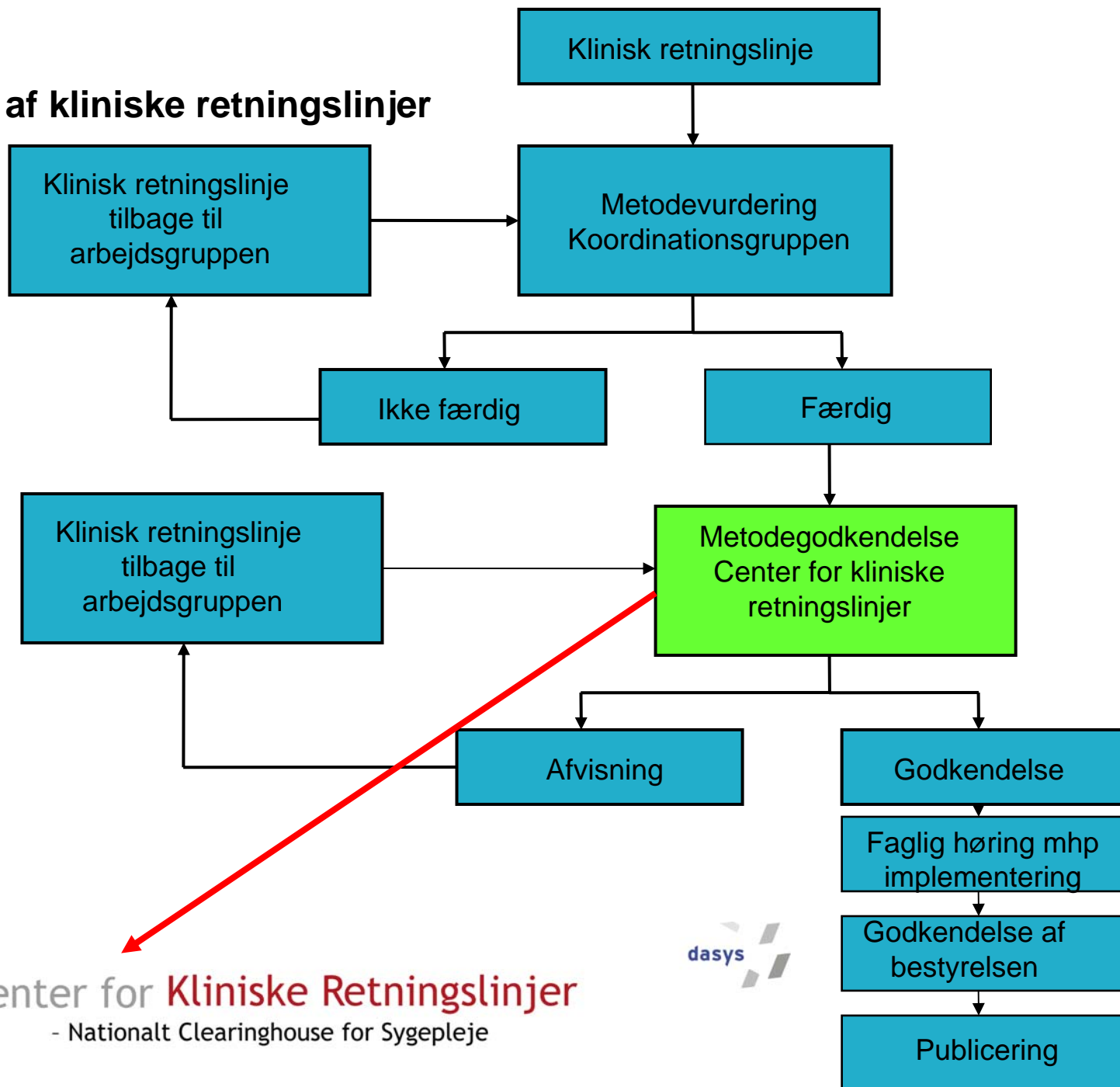
Arbejdsprocessen

Godkendelse af kliniske retningslinjer

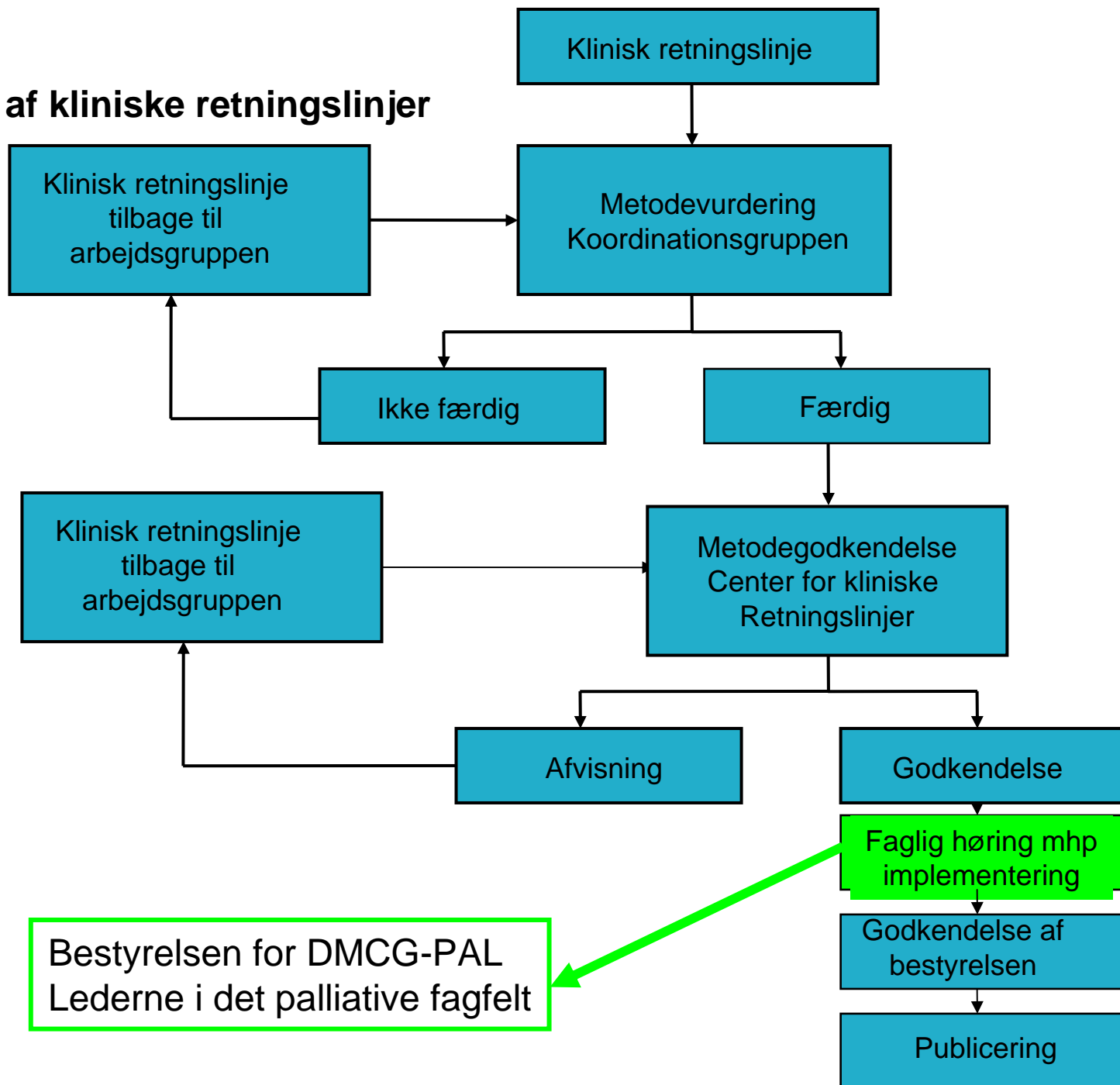

Godkendelse af kliniske retningslinjer

Center for **Kliniske Retningslinjer**
- Nationalt Clearinghouse for Sygepleje

Godkendelse af kliniske retningslinjer

2010	Retningslinjer	Emner	Status
	Patientforløb		Anbefalinger for palliativ indsats, SST
	Dyspnø		Metodegodkendt i Center for Kliniske Retningslinjer Aktuelt på vej i faglig høring
	Pårørende og efterladte		Vurderet i koordinationsgruppen Arbejdsgruppen tager stilling til tilbagemeldingerne - herefter indsendelse til CKR
	Kognitive forstyrrelser	Psykosocial støtte Depression Massage	Vurderet af koordinationsgruppen → til arbejdsgruppen 2. Vurdering i koordinationsgruppen nu Vurderet i koordinationsgruppen Arbejdsgruppen tager stilling til tilbagemeldingerne – herefter indsendelse til CKR
	Smerter	Assessment Opioider Non-opioider Komplementær behandling	Arbejdsgrupperne reviderer Arbejdsgruppen tager stilling til tilbagemeldingerne - herefter indsendelse til CKR
2011	Retningslinjer	Emner	Status
	Lymfødem		Udkast på vej
	Obstipation		Udkast på vej
	De sidste 48 timer	Sekretaslen Væsketerapi	Udkast på vej
	Delirium	Screening Forebyggelse Farmakologi Information	Udkast gennemgået på sidste arbejdsgruppemøde Stiler mod vurdering i koordinationsgruppen på møde i april

Kliniske retningslinjer

**Målet er
at de 17 kliniske retningslinjer
færdiggøres i 2012**

Center for Kliniske Retningslinjer

Følgende aftaler er vi kommet i hus med CKR:

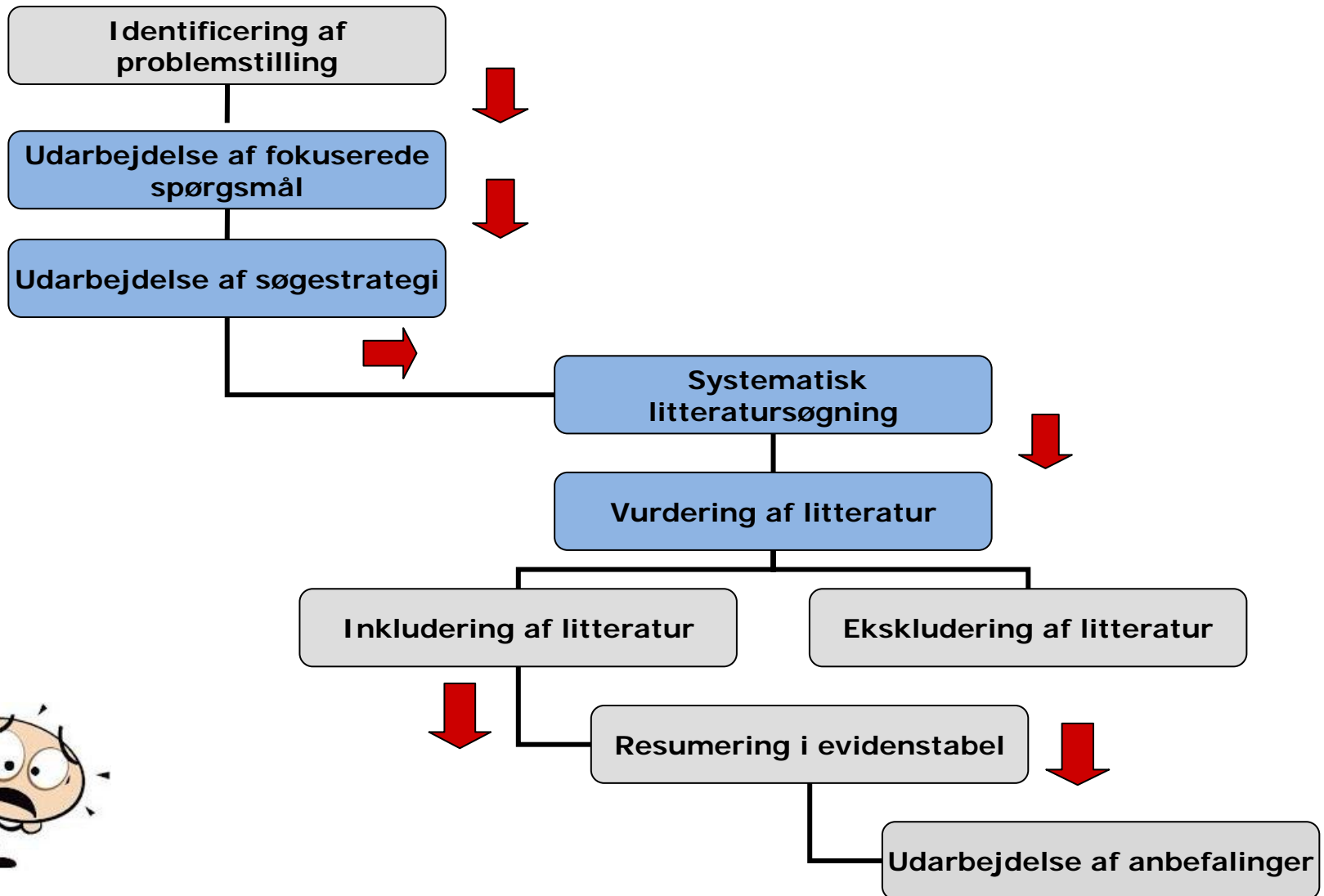
- Godkender retningslinjer, der:
 - » Er udarbejdet tværfagligt
 - » Ikke indeholde sygeplejefagligt indhold
- Færdige retningslinjer:
 - » Begges logo på de færdige retningslinjer
 - » Kommer på CKR's og DMCG-PALs's hjemmeside
- Accepterer at vi melder os ind som DMCG-PAL organisation
- Metodemæssig sparring – f.eks. Konsensuskonference, bedømmelsesprocessen
- Inviteret til at præsentere DMCG-PAL arbejdet på deres årlige konference

Kompetencer som resultat af deltagelse

- Styrket i at læse forskningsartikler
- Styrket i at læse engelsk
- Styrket i at arbejde struktureret
- Kyndig på det faglige emne - bliver nøgleperson

Arbejdsprocessen - udfordringer

Styrkelse af processen videre frem

- Koordinationsgruppen inviterer metodekyndige ind – meld jer gerne på bvil0001@bbh.regionh.dk
- Emnerne skal være mere præcise
 - » Med udgangspunkt i EORTC-PAL, f.eks. Fatigue, kvalme
- Umiddelbar litteratursøgning mhp hvad der findes af evidens om emnet (DMCG-PAL's sekretariat)
- Koordinationsgruppen deltager i formulering af fokuserede spørgsmål
- Bibliotekar og fagperson søger litteratur ud fra fokuserede spørgsmål (vigtigt at søgestrategien gemmes)

Styrkelse af processen videre frem

- Arbejdsgrupperne skal have en metodekyndig person som tovholder
- Introduktion af arbejdsgrupperne:
 - » Metodekursus - tre dage
 - » Temadag om skriveprocessen - en dag

Udkast til processen videre frem

Tid	Arbejder selv	Tid	Arbejdsgruppemøder
Ca. 1 mdr.	To og to Læser artikler Sætter ind i evidenstabel	2 dage	Gennemgang af evidenstabel Artikler til baggrundsafsnit Artikler til litteraturgennemgang
Ca. 1 mdr.	Skriver: Baggrundsafsnit Metodeafsnit Litteraturgennemgang	2 dage	Gennemgang af udkast Udarbejder anbefalinger
Ca. 1 mdr.	Retter udkast til Tovholder samler den kliniske retningslinje	1 dag	Gennemarbejder udkast
	Tovholder færdiggør og sender til vurdering i koordinationsgruppe		

Udkast til processen videre frem

Tid	Arbejder selv	Tid	Arbejdsgruppemøder
Ca. 1 mdr.	To og to Læser artikler Sætter ind i evidenstabel	2 dage	Gennemgang af evidenstabel Artikler til baggrundsafsnit Artikler til litteraturgennemgang
Ca. 1 mdr.	Skriver: Baggrundsafsnit Metodeafsnit Litteraturgennemgang	2 dage	Gennemgang af udkast Udarbejder anbefalinger
Ca. 1 mdr.	Retter udkast til Tovholder samler den kliniske retningslinje	1 dag	Gennemarbejder udkast
	Tovholder færdiggør og sender til vurdering i koordinationsgruppe		

Udkast til processen videre frem

Tid	Arbejder selv	Tid	Arbejdsgruppemøder
Ca. 1 mdr.	To og to Læser artikler Sætter ind i evidenstabel	2 dage	Gennemgang af evidenstabel Artikler til baggrundsafsnit Artikler til litteraturgennemgang
Ca. 1 mdr.	Skriver: Baggrundsafsnit Metodeafsnit Litteraturgennemgang	2 dage	Gennemgang af udkast Udarbejder anbefalinger
Ca. 1 mdr.	Retter udkast til Tovholder samler den kliniske retningslinje	1 dag	Gennemarbejder udkast
	Tovholder færdiggør og sender til vurdering i koordinationsgruppe		

The diagram illustrates a workflow between individual work and group meetings. Red arrows show that the 'Arbejder selv' phase of the first row (reading articles and entering them into the evidence table) leads to the 'Arbejdsgruppemøder' phase of the first row (reviewing evidence table and articles). A red arrow also points from the 'Arbejdsgruppemøder' phase of the second row (reviewing draft and preparing recommendations) back to the 'Arbejder selv' phase of the second row (writing background, methods, and literature review). A blue curved arrow indicates a feedback loop from the 'Arbejdsgruppemøder' phase of the third row (revising draft) back to the 'Arbejder selv' phase of the third row (collecting clinical guidelines).

Udkast til processen videre frem

Tid	Arbejder selv	Tid	Arbejdsgruppemøder
Ca. 1 mdr.	To og to Læser artikler Sætter ind i evidenstabel	2 dage	Gennemgang af evidenstabel Artikler til baggrundsafsnit Artikler til litteraturgennemgang
Ca. 1 mdr.	Skriver: Baggrundsafsnit Metodeafsnit Litteraturgennemgang	2 dage	Gennemgang af udkast Udarbejder anbefalinger
Ca. 1 mdr.	Retter udkast til Tovholder samler den kliniske retningslinje	1 dag	Gennemarbejder udkast
	Tovholder færdiggør og sender til vurdering i koordinationsgruppe		

The diagram illustrates the workflow between individual work and group meetings. Red arrows show that work in the first row (reading articles and entering evidence) feeds into the second row (writing background and methods sections). Blue arrows show that work in the second row (writing and literature review) feeds into the third row (revising the draft and collecting clinical guidelines). A blue curved arrow indicates a feedback loop from the third row back to the second row, suggesting iterative refinement. A blue arrow also points from the third row back to the first row, indicating that the collected clinical guidelines inform the initial article selection.

Udkast til processen videre frem

Tid	Arbejder selv	Tid	Arbejdsgruppemøder
Ca. 1 mdr.	To og to Læser artikler Sætter ind i evidenstabel	2 dage	Gennemgang af evidenstabel Artikler til baggrundsafsnit Artikler til litteraturgennemgang
Ca. 1 mdr.	Skriver: Baggrundsafsnit Metodeafsnit Litteraturgennemgang	2 dage	Gennemgang af udkast Udarbejder anbefalinger
Ca. 1 mdr.	Retter udkast til Tovholder samler den kliniske retningslinje	1 dag	Gennemarbejder udkast
	Tovholder færdiggør og sender til vurdering i koordinationsgruppe		

Udkast til processen videre frem

Tid	Arbejder selv	Tid	Arbejdsgruppemøder
Ca. 1 mdr.	To og to Læser artikler Sætter ind i evidenstag	2 dage	Gennemgang af evidenstag Artikler til baggrundsafsnit Artikler til litteraturngennemgang
Ca. 1 mdr.	Skriver: Baggrundsafsnit Metodeafsnit Litteraturngennemgang	2 dage	Gennemgang af udkast Udarbejder anbefalinger
Ca. 1 mdr.	Retter udkast til Tovholder samler den kliniske retningslinje	1 dag	Gennemarbejder udkast
	Tovholder færdiggør og sender til vurdering i koordinationsgruppe		

Mål for 2012

– 17 kliniske retningslinjer færdige

– Koordinationsgruppen vil:

- » kvalificere arbejdsmetoden yderligere ud fra hidtidige erfaringer
- » overveje implementering i form af standardplaner, vejledninger o.lign. som er håndterbare i daglig praksis

– En arbejdsgruppe / arbejdsgrupper starter op ultimo 2012

TAK til

- De enkelte arbejdssteder for at bidrage med:
 - » Deltagere til arbejdsgrupperne
 - » Betaling af transport
 - » Ophold og god forplejning på arbejdsgruppemøder

- Den enkelte arbejdsgruppedeltager for:
 - » Det store engagement og arbejdsindsats

